

... MOERKERKE: PAROCHIE EN PRIESTERS (1)

Jozef Van den Heuvel

Een paar maal drukte de gevierde R. De Keyser zijn spijt uit dat er zo weinig over de dochterkerk van Oostkerke, over Moerkerke en zijn geschiedenis, verscheen. Ik meen hem dan ook te huldigen met deze bijdrage.

Veel archief echter over de kerk en priesters van Moerkerke, buiten de Parochieregisters van 1603 tot 1796 en de Kerkregisters van 1704 tot 1819, werd niet bewaard.

Op de linkeroever van de Lieve, in de hoek gevormd met het Zwin, ligt de parochie Moerkerke. De naam zelf betekent: een kerk in een moerassige streek gebouwd.

De volksoverlevering, gesteund door de naam Monnikenrede, verhaalt hoe in lang vervlogen tijd monniken van hieruit de abdij St.-Quintens-ten-eilande in Vermandois stichtten (2).

Meer waarschijnlijk is dat monniken van de St.-Quintinusabdij naar deze streek kwamen. (In 638 op aandringen van St.-Elooi, zegt men). Die Benediktijnen zouden in het noordoosten van de wijk Eyenbroucke, op een hoger gelegen plaats gewoond hebben: daar waren zij veiliger tegen overstromingen en bezaten er tien gemeten land.

Volgens een oude legendarische overlevering kwam Sint-Elooi zelfs naar Brugge en stichtte er de Sint-Salvatorskerk.

Caius Quintinus, een Romein, was naar de streek rond Amiens gekomen als missionaris en werd op 31 oktober 303 onthoofd te Augusta Vermanduorum, nu Saint-Quentin (Sint-Kwintens). Spoedig was dat het centrum van een bisdom, dat rond 531, na de verwoesting van de stad, door St.-Medardus naar Noyon werd verplaatst. Sint-Elooi richtte er op 3 januari 641 de eredienst van Sint-Quintinus op.

De abdij van de Benediktijnen werd daar in de 7e eeuw op een eiland gesticht, waar men in een moeras het lichaam van de heilige vond (3).

Die monniken stichtten bij ons de kerk van 'Oskerke', wijdden die toe aan Sint-Quintinus en bleven er de tienden en het patronaatsrecht (o.a. het recht tot aanduiding van de pastoors) van verschillende omliggende kerken behouden.

De eerste missionarissen van deze streek bereikten langs het Zwin Oostburg en Aardenburg. Zij behoorden tot het bisdom Noyon-Doornik, en in dat bisdom lag de abdij van Sint-Quintinus. De paters vestigden zich op een hogergelegen stuk grond ten noordoosten van de wijk Eyenbroucke op tien gemeten grond. Hier begonnen zij de indijking van schorren en heernessen, en de ontginning van woestijnen en heidegronden. Van de graaf (o.a. in 1089 van graaf Robrecht II) ontvingen zij het tienderecht van een deel land.

In het jaar 1110 bevestigde de bisschop van Noyon-Doornik, Baldrik, de bezittingen van de Sint-Quintinusabdij, gelegen in onze streken.

Hier vinden wij voor de eerste maal de naam Murkerka. Hij somt de bezittingen van de abdij op: „In Vlaanderen, bij de zee: het altaar van Oskerke, met zijn kerk en vier kapellen, de eerste te Vulps (Wulpen bij Cadsant, in de 16e eeuw door de zee verzwolgen), gelegen op een eiland in de zee, de tweede een kapel te Lapsures, de derde te Murkerka, en de vierde te Vaas (Waescapelle)” (4).

In die tijd was Moerkerke, zoals ook Lapscheure en Westkapelle, slechts een hulpkapel. De moederparochie was Oostkerke, en uit haar uitgestrekt grondgebied ontstonden die vier kapellen, die na jaren parochiekerken met een eigen grondgebied en pastoor werden.

Later kwamen er ook nog vier andere parochies bij: Damme, St.-Catharina-bij-Damme, Hoeke en St.-Anna-ter-Muiden. In al die parochies had de St.-Quintensabdij recht tienden te hebben, en er de pastoors, kapelannen en kosters te benoemen (5). Zij behielden die twee voorrechten tot aan de Franse revolutie.

In een document van ca. 1395 met als titel: „Dit zijn de beneficien, die staen ter presentacie vanden abt vander vorseide abdie van Sinte Quintins binden lande van Vlaenderen” staat vermeld: „Inde kerke van Moerkerke, eene cure (pastorie), eene capelrie metter scole” (6). Sommigen schrijven dat reeds in 1190 Moerkerke een parochie was met eigen grond gebied (maar volgens Lescouhier werd deze parochie in 1293 uit Oostkerke genomen). In 1248, 1266 en 1267 wordt Moerkerke als parochie vermeld (7), en in 1279 voor het eerst in het Vlaams: „die parochie van Moerkerke” (8) of in 1282: „in Moerkerca prochie” (9).

De eerste priester Joannes, wordt in 1293 en 1296 vernoemd (10). Was hij pastoor van Moerkerke ?

In de kerk was er een kapelanie „ten autare van O.-L.-Vrouw”.

Een kapelaan was verbonden aan een gilde of een altaar en kreeg een beneficium, dat was meestal de opbrengst van een stuk land, als vergoeding, om zekere diensten uit te voeren of misen te lezen of te zingen bv. een paar dagen in de week, aan een bepaald altaar.

Reeds in 1305 wordt een capellaen, here Zegher, vernoemd (11).

Op 20 juni 1463, op voorstel van de abt van St.-Kwintens, bekwam meester Pieter de Vlenke, priester, magister in artibus en koster van Hoogmosscher (bij Kortrijk), de kapelanie van het O.-L.-Vrouwaltaar in de parochiekerk van Moerkerke, en verving daar Bertijn Moens, priester, die kapelaan „de Artesio” werd in St.-Donaas te Brugge (12).

Op 31 maart 1464, de zaterdag vóór Pasen, op voorstel van de abt van Sint-Kwintens, bekwam Leo de Loyancourt, klerk (clericus) in het Kamerijkse, de eeuwige kapelanie van het O.-L.-Vrouwaltaar in de parochiekerk van Moerkerke, i.p.v. Meester Pieter de Vlenke (13).

Op 28 oktober 1469, op voorstel van Pieter de Vlenke, in zijn hoedanigheid van „vicarius” van de abt van St.-Kwintens-ten-Eilandt in Vermandois, krijgt meester Joannes Artuti, priester, de kapelanie van O.-L.-Vrouw in de parochiale kerk van Moerkerke; die was vrij door het verzaken vanwege Leo de Loyancourt, die verwisselt voor de Scolasteria van Kortrijk (14).

Andere geestelijken uit Moerkerke: „Meester Niclais van Moerkerke, deken van den Kers-tinede van Oudenbuerch”, vermeld in 1323 (15), was waarschijnlijk van Moerkerke afkomstig en

Jan van Moerkerke is in 1340 monnik in de abdij Ter Doest in Lissewege. Een burger van Brugge, Salomon Vanderkercken, schonk een volledig kerkornement aan de kerk „dit was ghedaen in 't jaer 1388 des sondachs voor Kerstdach" (16), op voorwaarde van een eeuwigdurig jaargetijde.

De heer van Moerkerke, Loys van Moerkerke, stierf op 14 december 1391 en kreeg een graf met koperen grafplaat bij het hoofdaltaar. Daarop stond: „Chy gist messire Loys de Moerkercke, Chr., qui trépassa l'an 1361, le jour de St. Luc". „In den choor een triomphante metale sculpture. In 't harnas ligt Mer Loys van Moerkercke, is Mynsheere van Vlaenderen, obiit 1391, den 14 december. Zyne moeder was die van Dixmuide of Habaerts". Op het graf stonden de wapens van Praet, Poucke, Moerkerke, Varsenaere, Straten, Melun, Ghistel en Schoorisse.

Hiermede in verband staat de tekst: „Oud Moerkercke: daer es memorie ende jaerghetyde van vrou Isabella van den Hoye, ghesellenede van Menheere Loys, heere van Moerkercke". Verder waren nog volgende graven in de kerk: „Aan de noortsyde van de tombe van Loys van Praet voor den hooghen autaar, light Vrancke van Moerkercke, nu Franck zeune, obiit 1398 den 12 september; ende Francke, Franck zeune, obiit 1431, den 25 december".

„Hier light Lodewijk van Praet, rudder, heere dezer prochie, heere van Merwede, die starf in 't jaer Ons Heeren 1440".

„Hier light edele weerde vrouwe Jacquelyne, filia Montfrandt van Essene, Lodewykx van Praets wyf, die starf anno 1451. Godt ghedincke de sielen" (17).

Op het graf van de laatste twee lag een arduinen steen met hun figuur: Lodewijk gekleed als ridder, en Jacquelyne in een rijk gewaad; beide met hun wapens.

Belangrijk was ook de jongere grafsteen (1716) van Pierre de la Villette:

Cy gist noble homme Pierre de la Villette, escuyer, seigneur de cette paroisse, échevin et bourgemaître du Franc de Bruges, fils de Robert de la Villette, chr., et de dame Jeanne Baensens, décédé veuf de dame Marie Draeck, fille d'Anselme, escuyer, et de dame Anne-Françoise de Courteville. Le 10 décembre 1716. Prié Dieu pour son âme".

Rond 1407 werd de kerk (opnieuw) gebouwd of ten minste vergroot (18).

Olivier Basseur was pastoor van 1450 af; hij stierf in 1464. Dan volgt op 13 maart 1464 o.s. Joris Bladelin(g) en die werd op 21 september 1464 opgevolgd door Bertinus Moens, van wie wij reeds hoorden.

De zusters Augustinessen van Biervliet vluchtten rond die tijd om reden van het gevaar voor overstroming. (reeds in 1377 en 1421 verdronken zo duizenden mensen). Zij kwamen naar Moerkerke en kochten in 1483 het leengoed Ter Stove (een verwarmde badplaats) van de heer van Watervliet, Joris van den Berghe. Op 14 september 1486 wijdde Gillis de Baerdemaeker, hulpbisschop van Doornik, het nieuw klooster toe aan St.-Elisabet, weduwe.

In een charter van 1487 wordt „meester Jan Nilis, pastor van Moerkerke" vernoemd (19).

De kerk is aan de H. Dionysius toegewijd. Reeds in 1495 wordt „de ghilde van Sint-Denys te Moerkercke" vermeld in de ommeloper van Lapschure. Ook de kerk van Geluwe (20) en van Zarren

is aan die heilige toegewijd. St.-Denijs is ook de naam van een dorp in West-Vlaanderen, gelegen dicht bij Henegouwen. Ook hier is hij de patroon en bewaart men een zilveren monstrans uit de 16e eeuw met relikwie van die heilige.

Die heilige was de eerste bisschop van Parijs rond het jaar 250, zo verhaalt Gregorius van Tours (6e eeuw). Hij werd met zijn gezellen, de priester Rusticus en de diaken Eleutherius gemarteld en onthoofd (ca. 285), op de Mons Martis, later mons martyrum, Montmartre genoemd. Veel legenden omweven die schaarse gegevens. Zo verhalen ze dat hij een tijdgenoot was van de apostelen, en men vereenzelvigde hem met de Areopagiet, die door Paulus werd bekeerd, volgens de Handelingen van de Apostelen (21). De voorstelling van de onthoofde heilige met zijn hoofd in zijn handen gaf aanleiding tot die andere legende, dat de heilige zijn hoofd opnam en zo naar de plaats van de basiliek van Saint-Denis (vroeger: Catuliacus), ten noorden van Parijs wandelde. Daar vond men het Romeinse kerkhof uit de 1e eeuw. Rond 475 werd hier de eerste kapel opgericht door Sint-Genoveva. Ca. 625 liet Dagobert een monasterium bij de basiliek bouwen: daar werden de koningen van Frankrijk begraven. De H. Dionysius werd te Moerkerke vereerd tegen hoofd- en keelpijn. In 1400 bestond er op de parochie een St.-Denyspreekboom, zoals er nu nog een St.-Arnolduspreekboom te Tiegem bestaat (22), en een kapel ter ere van St.-Lieven.

Een Donderdaegsche heiligsacramentsmis werd bij testament door P. Heinderickx te Moerkerke gesticht.

In 1547 was de kerk zeer bouwvallig. De bouw van een nieuwe kerk werd in 1549 aangevangen. Zij omvatte drie beuken, met aan de noordkant het altaar ter ere van O.-L.-Vrouw en aan de zuidkant dat van St.-Dionysius.

Maar dan beginnen de godsdiensttroebelen, en in 1566 is Jan van Rece predikant te Moerkerke (23). Gelukkig werden de beelden, schilderijen en kunstvoorwerpen in veiligheid gebracht. Pastoor Gillis Coddum moest vluchten, en de kerkelijke diensten werden tot 1567 geschorst.

Om de uitgaven van het Spaans bestuur te betalen werd het kerkbestuur gedwongen zijn kerksieraden te verkopen en de klokken in te leveren rond 1577 (24). In 1578 waren de geuzen meester van de kerk en stelden opnieuw een predikant aan. De kerk met haar middenbeuk en twee zijbeuken werd gans vernield in 1600.

Van pastoor Judocus Harpe (Harpus) (1603) wordt het oudste parochieregister bewaard.

Eerst in 1617 begon men met de herstelling van het O.-L.-Vrouwkoor of noorderbeuk, en later met de herstelling van de middenbeuk. Tot 1637 is de pastoor van Moerkerke ook deservitor van Lapscheure.

Na het verdrag van Westfalen in 1648 en het einde van de 80-jarige oorlog was er vrede in dit grensgebied, en begint men in 1653 de heropbouw van de zuiderbeuk of St.-Denysbeuk; dat was nodig voor het groot aantal parochianen. De kerk wordt op 26 juli 1657 opgemeten en een „caerte figurative“ of plan wordt opgemaakt.

Het reglement van de Sacra-gilde (gilde van het H. Sakrament) werd in 1718 opgesteld door pastoor Augustinus Thierry. Zij bestond uit een deken en twaalf gildebreders, die op de hoog- en feestdagen en op de eerste zondag van elke maand het H. Sakrament vergezelden met flambeeuwen en gedurende de hoogmis op zondag gingen zij rond met de schaal.

Zoals in zoveel dorpen van Vlaanderen was er ook hier een St.-Sebastiaansgilde en de schutters hadden in de kerk een speciale zitbank.

In 1793 wordt de parochiekerk vergroot door het verlengen van de beuken.

Van 1794 tot 1814 leefde ook Moerkerke onder de Franse overheersing en was er een Jacobijnenclub (25). Het kruis moest van de kerk verwijderd en daar niemand dat werkje wilde opknappen, kwam een man van Westkapelle (26).

Pastoor Benedictus Antonius Lietaert (1779-1825) werd in 1745 te Roeselare geboren, studeerde te Leuven en bekwam de graad van baccalaureus in de godgeleerdheid. Hij werd in 1797 tot ballingschap naar Guyana veroordeeld. Op 19 november 1798 werd hij aangehouden, op 21 november uit Brugge weggevoerd en kwam op 14 februari 1799 te Oléron aan. Gelukkig overleefde hij al die miseries, kwam op 21 februari 1800 vrij en keerde naar Moerkerke terug, waar hij op 19 juli 1825 overleed (27).

In 1815 was er nog steeds geen kerkrekening, maar reeds een mooi kerkgebouw dat onvoldoende kerkmeubelen bezat. De pastoor was van een rijke familie en had zelf veel kosten op zich genomen. Toch was een deel van de kerk bouwvallig en dat werd in 1819 gedeeltelijk hersteld door de parochianen zelf (28).

Pastoor Dominiek-Joseph Wouters (1825-1834) was van Wormhout (Frans-Vlaanderen) afkomstig. Hij had een bewogen levensloop.

Eerst was hij pastoor te Proven en te Waarmaarde, maar werd dan door de Hollander uit het land verbannen. Later was hij pastoor te Geluwe en Wervik, directeur van het Athenaeum te Gent (- in die tijd van vrijheid was zulks nog mogelijk ! -), pastoor te Koolkerke, Moerkerke, Diksmuide, Roesbrugge. Hij stierf te Poperinge in 1852 als rustend priester, 78 jaar oud (29).

Onder zijn pastoraat schenkt Catharina Herman een grote monstrans (1825), op 20 juli 1836 is er een klokwijding van twee nieuwe klokken en op 15 november 1845 een nieuw orgel.

Op aandringen van Mgr. Malou wordt door zijn opvolger, pastoor Neut, op 4 juni 1855 een jongelingscongregatie van O.-L.-Vrouw opgericht. De bouw van een nieuwe kerk wordt begonnen in 1863 (de vergroting zou te kostelijk zijn) en dat zal duren tot 1870 onder leiding van pastoor Angelus Claerhout. Ondertussen werden de diensten gehouden in een voorlopige houten kerk, langs de „remisen“ van het kasteel opgetrokken.

Op de toren te slopen kapte men de muren uit op de hoogte van een meter, langs de kant waar hij moest vallen. Met houtblokken schraagde men hem op. Wanneer alles in orde was, stak met het hout in brand, en zachtjes eerst en dan sneller helde de toren, tot hij neerplofte.

Reeds op 23 december 1869 werd de eerste H. Mis in de nieuwe kerk opgedragen, die eerst op 8 september 1870 werd gewijd.

Beeldhouwer Jules Van Nieuwenhuysse uit Brugge sloot op 13 mei 1869 een contract voor het beeldhouwen van het hoofdaltaar en dat van O.-L.-Vrouw en de H. Dionysius (18.000 frank), en van twee zitsels en een communiebank op 20 oktober 1870 (voor 7.500 frank).

De totale onkosten voor de kerk beliepen 119.261 frank en 31 centiemen.

In 1872 werd een tweede onderpastoor aangevraagd en in 1877 een orgel bij Houthuys te Brugge besteld.

Pastoor Lietaert Edward (1908-1911) plaatste de beelden van de H. Familie, de H. Margareta, Barbara en Apollonia in de middenbeuk.

Hij was de grootste en zwaarste priester van het bisdom. Hij stierf zo arm dat de kerkmeesters een ijzeren kruis op zijn graf lieten plaatsen. Hij werd op 16 augustus 1911 begraven (30).

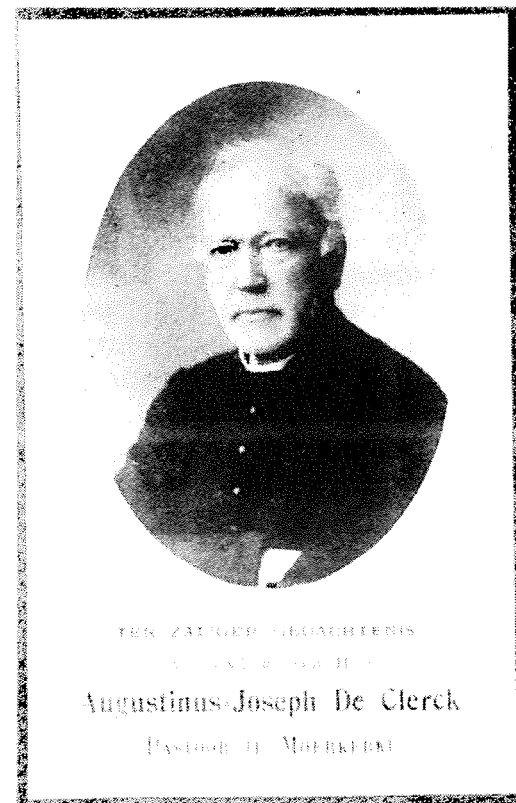
Pastoor Declerck (1911-1923) beleefde de eerste wereldoorlog van 1914-1918 en liet de lichte beschadigingen van de kerk herstellen.

E.H.R. Passchier, die de „Opzoekingen aangaande de kerk” schreef, was onderpastoor van 1920 tot 1925.

Op 7 oktober 1920 wordt de Boerenbond gesticht en op de tweede zondag van februari 1921 de Boerinnenbond. Een beeld van Sint-Anna werd in september 1921 gewijd.

De broeders Xaverianen richtten op 14 september 1923 in het kasteel dat zij van baron Werner de 't Serclaes de Wommersour kochten, een juvenaat in met 27 jongens. Mgr. Waffelaert zegende hun kapel en las er de eerste mis in 1924.

Een beeld van de H. Franciscus van Assisië, betaald door de Derde Ordelingen wordt in 1925 in de kerk geplaatst. Bij de vernieuwing der missie op 20-24 juni 1926 werden meer dan 1500 biechten gehoord. Op 19 september 1926 wordt de kapel van O.-L.-Vrouw ter Koortsen op de Ruysscher gewijd: er was een sermoen door E.H. Celis, ceremoniemeester in St.-Baafs te Gent, en ruim 1200 personen namen aan de bedevaart deel. In 1927 wordt een beeld van de H. Teresia van het Kind Jezus geschonken, en op 10 maart wordt de Conferentie van de H. Vincentius gesticht. De rots in de kerk wordt in 1928 vervangen door een altaar ter ere van O.-L.-Vrouw van Lourdes.

De H.-Hartbond voor de mannen werd in 1929 gesticht en op 28 juni 1931 werd tot slot van de missie een H.-Hartbeeld gewijd, in stoet naar de kerk gebracht en geplaatst boven de grote ingang deur. Met Kerstdag 1931 was de kerk electricisch verlicht; tot dan toe werden petrollampen gebruikt. De electriciteitskabine ontsierde het kerkhof, en een van de kapelletjes van St.-Antonius werd ervoor afgebroken. Met Allerheiligen 1934 was de vernieuwing van al de glasramen beëindigd. In dat jaar ook werd langs de Brieversweg een kapelletje ter ere van O.-L.-Vrouw van Altijddurende Bijstand opgericht: dat werd het achtste kapelletje op het grondgebied van Moerkerke.

Onder pastoor Bruyneel (1923-1928), de latere pastoor-deken van Gistel, werd de „oude priesterage“ of pastorij in 1925 verkocht aan landbouwer Doens. Tijdens de mobilisatie in 1938 verbleef de ambulantedienst te Moerkerke met veel priesters en geneesheren.

Pastoor Camiel Van Besien (1928-1947) beleefde de verschrikkelijke vernieling van de kerk en het prachtig orgel op 12 september 1944 door de Duitsers. In die dramatische uren redde onderpastoor Vandecandelare met een zestal parochianen de monstrans, kelken, cibories en gewaden. Hij bleef ter plaatse om de heilige sacramenten aan gekwetsten toe te dienen en gesneuvelden te begraven. Na de oorlog herstelde pastoor Van Besien de kerk en stichtte de nieuwe parochie De Hoorn. Op 9 september 1947 werd E.H. M. Van de Sompele er als eerste pastoor in de noodkerk aangesteld.

Onder pastoor O. Vandaele werd de linkerzijbeuk en de toren heropgebouwd en op 28 oktober 1951 werden drie nieuwe klokken gewijd. In 1954 onder E.H. Tyvaert (1953-1972) werden de nieuwe brandvensters geplaatst, in 1955 de kerk geschilderd, in 1959 het uurwerk in orde gebracht, in 1960 het nieuw orgel ingehuldigd en in 1961 de verwarming van de kerk.

Op 6 september 1970 vierden de parochianen de honderdste verjaardag van het kerkgebouw en gaven een „Beknopte Geschiedenis van de Kerk van Moerkerke“ uit.

PASTOORS VAN MOERKERKE.

	1293	Jan (Jehan li prestre de le Moerkerka), priester.
vóór	1351	Petrus Hamerus
	1351	Joannes Chercki
	1388	Thomas Blankaert en van de Woestyne
	1450-1464	Olivier Brasseur
13.03.	1464-21.09.1464	Joris Bladelin(g)
21.09.	1464	Bertinus Moens
	1480	Joannes Moernic
	1487	Meester Jan Nilis
	1554	Joannes van Yseghem
	1565-1578 ...	Gillis Coddum
	1595	Christiaan de Brabandere
	1602	Petrus de Moor
	1603	Judocus Harpe (Harpus): begon het oudst bewaard parochieregister.
	1617	Balthasar Casier
	1620	Joannes Bauvyn
	1626	Egidius van den Driessche tot 1637 was de pastoor v. M. en ook deservitor van Lapscheure.
	1646	Philippus Leclercq

- 08.07. 1649-01.10.1660 Antonius **Mindel(a)ers**, past.; fr. Thomas van Biesenbrouck vervangt de pastoor.
01. 1661-1680 Petrus **van den Abeele**, past., geboren te Brugge
- 25.03. 1680-06.1683 Joannes Franciscus (Henricus) **Breydel**, past.
- 20.01. 1684 Thomas **Dierickx**, past.
- 02.09. 1687 Petrus Joannes **Verschrieck S.T.L.**, past.
- 14.07. 1705 Joannes Baptista de **Rycke S.T.L.**, past. Hij wordt van 12.04.1712 af vervangen door fr. Fredericus Verlinde, een recollet, van 26.01.1714 door F. Cutsaert, kapelaan (en van 21.08.1714 tot 08.03.1714 onderpastoor in Moerkerke).
- 17.04. 1715-17.01.1715 Augustinus **Thiery**, past. Hij wordt op 30.07.1715 pastoor in Assebroek. fr. Marcus Verougstraet, recollet, vervangt hem in 1715; van 15.08.1715 de onderpastoor Arnoldus Snoeck; van 01.03.1718 fr. Marc de Jeugst, minorita; van 15.02.1718 terug Arn. Snoeck, die deservitor is in Moerkerke tot 29.06.1718 en van 20.06.1718 fr. Cornelius a Sta Maria, carmeliet.
- 1718-13.05.1722 Martinus **de Bouvere**, past.
zeker v. 13.07.1719- 29.05.1722: A. Rootsart is deservitor tot 11.05.1723.
- 04.06. 1723-05.1777 Joannes Augustinus **Beckers**, past., geboren te Roeselare. 24.09.1725 fr. Cyrillus Smidts, recollet, minorita, vervangt hem; van 08.02.1726 D.J. De Rieu, onderp.; van 07.09.1727-05.11.1728 J.C. Beghin, onderp. (errata decrepitae actatis pastoris).
- 26.01. 1776-06.1779 C.M.J. Legrand, coadjutor
- 25.06. 1779-31.08.1796 M. Benoit **Lietaert**, pastor
en ° Roeselare in 1745
- 21.02. 1800-19.07.1825 banneling in Guyana. In aug. 1902 is hij terug in Moerkerke.
+ 19.07.1825
- 1790-1802 A.P. van Waesberghe, deservitor.
- 10.08. 1825-17.09.1834 Dominicus **Wouters**.
15.03. 1773 ° Wormhout (Fr.-Vl.)
studeert te Leuven; vlucht naar Duitsland.
- 14.04. 1799 priester gewijd in Duitsland.
1799-1803 doet in het geheim dienst in drie parochies van het bisdom leper
1803 o. Alveringem
1803 o. St.-Bertinus. Poperinge.
1808 principaal en professor college Poperinge, afgeschaft door Napoleon in 1812.
10. 1812 p. Proven. Moet weg omdat hij leerlingen aftrok van het Hollands college te leper
- 10.12. 1813 p. Waarmaarde
1813 hij weigert de plaats van president aan het seminarie van Gent, aangeboden door het onwettig vicariaat.

	1814-1819	p. Geluwe
12.	1819	p. Wervik: hij moet mis lezen in Wervik-Frans
23.11.	1821	hij vraagt toelating om terug dienst te doen in het bisdom Gent.
	1822	principaal van het Koninklijk Athenaeum in Gent.
	1824	p. Koolkerke
10.08.	1825	p. Moerkerke
17.09.	1834	p. Diksmuide
	1837	directeur van hospitaal te Harelbeke
	1838	p. Roesbrugge. Hij sticht er het klooster van St.-Jozef (gedenksteen in de kerk).
	1847	ontslag. Hij woont te Poperinge.
08.01.	1852	+ te Poperinge.
20.09.	1834-23.07.1851	Petrus Michaël De Ceuninck
22.02.	1792	° Staden, seminarie te Gent. Hij weigert onderwerping aan het vicariaat en wordt soldaat.
	1814	vrij door Napoleon. Naar het seminarie te Gent.
	1816	priester gewijd te Gent coadjutor te Kachtem o. te Emelgem.
	1817	o. te Emelgem en te Izegem.
	1824	p. te Ettelgem.
20.09.	1834	p. te Moerkerke
23.07.	1851	p. te Assebroek
12.10.	1863	+ te Assebroek
23.07.	1851-20.02.1856	Joannes Xaverius Neut
04.04.	1809	° Oekene
27.01.	1830	in seminarie te Gent.
22.12.	1832	pr. gewijd
21.03.	1833	coadjutor te Paulatem
06.11.	1834	o. te Waasmunster
26.11.	1835	de bisschop van Gent, Franciscus Van de Velde, vraagt Neut in het bisdom Brugge over te nemen bij de splitsing.
30.11.	1835	o. te Tielt
23.07.	1851	p. te Moerkerke
20.02.	1856	p. te Ardoeie
06.10.	1883	ontslag
10.06.	1887	+ te Ardoeie.
20.02.	1856-04.05.1890	Angelus Claerhout
15.05.	1810	° Pittem
20.12.	1835	pr. gewijd te Brugge leraar aan het college te Poperinge coadjutor te Ingelmunster o. te Hooglede o. van de St.-Walburgaparochie te Brugge

20.02. 1856	p. te Moerkerke
04.05. 1890	+ te Moerkerke
07.05. 1890-22.06.1908	Henri Van de Weghe
22.03. 1835	° Tielt
22.12. 1860	pr. gewijd te Brugge
1863	o. St.-Andries
1868	Leke
1871	Meulebeke
1878	directeur der zusters Paulinen en aalmoezenier van de gevangenis te Kortrijk
1885	p. te Kanegem
07.05. 1890	° te Moerkerke
22.06. 1908	ontslag en woont te St.-Andries
15.11. 1910	+ te St.-Andries
23.06. 1908-03.08.1911	Edward Constant Lietaert
03.09. 1853	° Rumbeke
20.12. 1879	pr. gewijd te Brugge
10. 1879	leraar aan het college te Tielt
28.11. 1900-07.1907	p. te Zeebrugge
23.06. 1908	p. te Moerkerke
03.08. 1911	+ te Moerkerke
14.08. 1911-04.04.1923	August Joseph De Clerck
26.03. 1859	° Koksijde
07.06. 1884	pr. te Brugge
02.07. 1884	subregent (surveillant) college Nieuwpoort
30.03. 1898	o. Leisele
21.07. 1908	p. Bekegem
14.08. 1911	p. Moerkerke
04.04. 1923	+ te Moerkerke
16.04. 1923-17.10.1928	Alfons Victor Bruyneel
06.08. 1871	° Marialoop
	universiteit te Leuven S.T.L. en D.
21.12. 1895	pr. gewijd: eerste wijding van Mgr. Waffelaert
15.09. 1898	leraar rhetorica te Veurne
30.01. 1908	directeur van de zusters en van de scholen te Wingene.
16.04. 1923	p. van Moerkerke
17.10. 1928	p. deken van Gistel
19.07. 1945	ontslag
	woont te Zwevegem. Directeur van St.-Amandusgesticht te Zwevegem.
10.05.1959	+ Zwevegem
17.10. 1928-11.08.1947	Camiel Frans Van Besien, S.T.D.
16.07. 1874	° Heist
22.12. 1899	pr. gewijd
18.09. 1899	leraar aan het college te Menen

27.08. 1909	o. H.-Hartparochie te Oostende
20.08. 1920	p. Konterdam Stene
17.10. 1928	p. Moerkerke
1945	stichtte St.-Ritaparochie
11.08. 1947	ontslag
	woont te Pervyse en in het rustoord O.-L.-Vrouwtroost te Westkapelle
	en in de St.-Godelieveabdij te Gistel
14.03. 1969	+ Knokke
13.08. 1947-20.10.1953	Oscar Marie Joseph Van Daele
19.05. 1886	° Wevelgem
10.06. 1911	pr. gewijd
09. 1911	universiteit Leuven
11.09. 1912	leraar in het klooster te Avelgem
16.05. 1919	leraar aan het college te Tielt
06.09. 1929	o. Schuiferskapelle Wielsbeke
23.09. 1930	St.-Annaparochie te Brugge
29.01. 1938	p. Waarmaarde
13.08. 1947	p. Moerkerke
20.10. 1953	ontslag
11.06. 1959	+ Brugge
26.10. 1953-13.07.1972	Julien Joseph Tyvaert
20.11. 1899	° Handzame
06.06. 1925	pr. gewijd
10.06. 1925	leraar aan het Klein Seminarie te Roeselare
12.11. 1928	o. te Otegem
19.04. 1937	o. te Eernegem
20.10. 1948	p. van Zandvoorde (Menen)
26.10. 1953	p. van Moerkerke
13.07. 1972	ontslag
18.04. 1983	+ Zwevezele
09. 1972-09.1976	Valeer P. Van Vooren
17.06. 1925	° Zomergem (O.-VI.)
09. 1950	leraar-ekoneem van St.-Lodewijkscollege te Brugge
09. 1959	p. Vivekapelle
09. 1972	p. Moerkerke
09. 1976	p. Koekelare
10. 1976-	Gaby C. Goethals
10.01. 1924	° Dentergem
03.06. 1950	pr.
12. 1950	o. Kuurne St.-Catharina
08. 1956	o. Wingene St.-Amand
10. 1976	p. Moerkerke.

MEDEPASTOORS. (ABB., B 471)

Van 1725 af werd een **onderpastoor** benoemd, daar men te veel beroep moest doen op paters.
Van 1748 af was Guillielmus De Pauw, geboren te Maldegem, de onderpastoor. Ook Rochus Hubertus Roelens was er onderpastoor.

Van Slambrouck Carolus	
° Zwevezele	19.06.1799
o.	09.1826
p. Stene	30.09.1840
Vereecke Martinus	
° Izegem	27.01.1801
o.	30.12.1840
o. Lissewege	31.01.1843
+	21.08.1847
Coene Hubertus	
° Geluwe	03.11.1844
o.	31.01.1843
o. Roeselare St.-Michiels	12.09.1857
p. Ingooigem	15.01.1868
+	15.06.1895
De Clercq Fredericus	
° Beveren-Roeselare	16.10.1818
o.	12.09.1851
p. Oostkerke-Br.	22.01.1868
+	28.03.1888
Lefebvre Henricus Theophilus	
° Geluwe	15.11.1842
o.	22.01.1868
o. Pittem	24.05.1871
o. O.-L.-Vrouw, Brugge	17.05.1877
p. Koksijde	09.07.1884
Herreboudt Leo Dominicus Stephanus Maria Joseph	
° Brugge	01.03.1847
o.	24.05.1871
demissie	27.09.1876
+ Brugge	08.01.1878
Van Hollebeke Leonardus	
° Meulebeke	15.02.1848
o.	27.07.1876
o. Kortrijk St.-Rochus	04.09.1891
directeur Zusters van Liefde	1895

Bouquet Alphons Maria Petrus Joseph	
° Ieper	14.05.1861
o.	04.09.1891
o. St.-Michiels	24.04.1896
o. St.-Gillis Brugge	27.07.1899
Van Houtte Eduardus	
° Zuienkerke	05.04.1853
o.	24.04.1896
p. Gijverinkhove	27.06.1902
p. Houthulst	21.07.1908
+ Brugge	30.03.1916
De Sloovere Julius Remigius	
° Vijve St.-Elooi	01.08.1872
o.	27.06.1902
o. Heule	30.12.1907
o. Klerken	25.03.1910
p. Oudekapelle en Avekapelle	1923-1924
Demissie	05.10.1934
+	21.01.1946
D'Hooghe Jules Arthur Karel	
° Veurne	19.07.1872
o.	30.12.1907
o. Hulste	09.07.1920
p. Haringe	24.08.1926
Demissie	15.09.1946
+ Moerkerke	20.01.1950
Passchier Robrecht Felix Joseph	
° Wielsbeke	16.04.1883
pr.	05.06.1909
leraar Normaal Torhout op	07.06.1909
o. St.-Anna Br.	april 1925
o. Otegem	23.01.1914
o. Moerkerke	09.07.1920
o. St.-Anna Brugge	24.04.1925
o. Bissegem	1930
p. Mesen	16.05.1935
p. Nieuwkerke	23.06.1941
demissie	05.11.1953
verblijft in Oostrozebeke	
+ Oostrozebeke	11.12.1961

Magherman Jules	
° Desselgem	14.02.1895
o.	23.07.1930
o. Pittem	24.04.1939
p. Doomkerke	03.07.1947
p. Poelkapelle	16.02.1957
+ Pittem	28.02.1969
Vandecandelaere Albert Antoon	
° Passendale	13.05.1913
o.	24.04.1939
o. Oostrozebeke	21.08.1948
p. Oeselgem	06.1965
Demissie	07.1977
Seynhaeve Joseph Alfons	
° Meulebeke	16.10.1922
o.	21.08.1948
o. St.-Eloois-Winkel	30.01.1954
o. Geluwe	22.08.1960
p. Roksem	07.1974
Devos Roger Remi	
° Aarsele	25.07.1924
o.	20.02.1954
o. Schuiferskapelle	02.01.1956
o. Bavikhove	04.09.1963
+	04.07.1970
Decoster Maurits René	
° Hooglede	08.03.1923
coadj. Koolkerke	sept. 1950
o.	02.01.1956 tot 1977
p. Spiere	01.1977
p. Koolkerke	mei 1979
De Pauw Marcel	
° Blankenberge	24.07.1912
leraar-hulpbew. Normaalsch. Torhout	jan. 1937
St.-Leo 4e klas mod. hum.	sept. 1941
o. Ardoorie St.-Maarten	aug. 1954
p. Oostkerke - Damme	08.1953
medepastoor	02.1977

NOTEN

1. R. Passchier, Opzoeken aangaande de kerk. Beknopte Geschiedenis van de kerk van Moerkerke. Moerkerke, 1970.
2. Suberat huic ecclesiae (Oostkercanae) oppidulum dictum Munikrede (a vicinis monachis), cujus modo nec umbra quidem superest (ca. 1718). Praedicti vero monachi, nescio quo casu vel quo tempore, hinc discesserunt habitantque in fano S. Quintini in Veromandis, sed etiamnum decimas et patronatum hujus et plurium circumjacentium ecclesiarum possident. (Acta Sanctorum, julii I, p. 668).
J. Opdedrinck, die zo belangrijke bijdragen en boeken schreef voor onze Polderstreek, leest dat de monniken uit St.-Quintens naar hier kwamen: quandoque dormitat bonus Homerus. Hier staat het tegenovergestelde. (Oostkerke en de abdij van Sint-Quintens-ten-Eilande, in: Biekorf, 1920, blz. 211).
3. P. Guérin, Saint Quentin de Rome, apôtre d'Amiens, in: Les petits Bollandistes, Parijs, 1876, XIII, 52-64.
4. In Flandria, super mare, altare de Oskerke, cum ecclesia et quatuor capellis, prima de Vulps, quae sita est in maris insula, secunda de Lapsures, tertia de Murkerka, quarta de Was.
Ch. Duvivier, Actes et documents anciens intéressants la Belgique. Brussel, 1898.
5. R. De Schepper, Les paroisses rurales primitives et les anciennes divisions territoriales du Franc de Bruges, in: Mélanges Charles Moeller, p. 8.
6. RAB, Fonds Kerkarchief, n° 416.
7. In parochia de Moerkerke. Cart. ms. Spermalie, f. LXI (1248) en f. LXIX (1266)
8. Cart. Eechout, f. 67 (1279)
9. Cart. Magd. Brug. (1282)
10. „Al seigneur Jehan li prestre de le Moerkerke“. Rol tsaeftinges. 1293, en „Encores sire Jehan prestre de le Moerkerke“. Rol Saeftinghe. 1296.
11. „Ic here Zegher, capellaen van Moerkerke“ (Cart. Magd. Brug. 1305).
12. R.d.P., XXV, 1983, n° 1. R. De Keyser - J. Van den Heuvel, Priesterlijke benoemingen in de St.-Guthagostreek. 1460-1472, blz. 41.
13. idem; zie Handelingen van het Genootschap Société d'Émulation. dIn 78, 1935, blz. 177. P. Allossery.
14. R.d.P., id., p. 43
15. Cart. Chartr. Br. f. 319.
16. RAB, 't Brugse Vrije, inventaris n° 526.
17. J. de Bethune, Epitaphes et monuments des églises de la Flandre au XVIe S.
18. „Gillis van der Slake, meester Jan, ende Bertram sin gheselle, die de kerke van Moerkerke maecten“ (1407, Rekening Wateringen van Moerkerke, Fland. 2, 330).
19. Charter Sarepta, n° 7587, blauw.
20. In 1731 voert de Rhetorica van de Broederschap van het Hoogwaardigh H. Sacrament des Autaers een toneelstuk op: „De bekeeringe en martelie van den heyligen Dionysius Areopagita, patroon deser prochie“ op. (Gedruckt tot Ipre, bij Petrus Jacobus de Rave).
21. Hand. 17,34. Zo schreef het eerst Hilduinus (814-841) in zijn Leven van St.-Dionysius de Areopagiet.
22. Pikhoucktiende boek.
23. Jean Wan Rece, rustique, prédicant de Moerkerque. Troubles religieux. I, 345.
24. RAB, „Betaelt Andries de Vos, temmerman, van dat hij de cleene Klokke ende de groote schelle afghedaen heeft van de torre van Moerkercke“. (1577).
25. Biekorf, 1961, 97-101.
26. R.d.P., 1966, 12.
27. J.B. Van Bavegem. Het martelaarsboek of heldhaftig gedrag der Belgische Geestelijkheid ten tijde der Fransche Omwenteling. Gent, 1875, blz. 327.
28. Eenige wetenswaardigheden getrokken uit den Boeck der Beraadslagingen der Kerkfabriek van Moerkerke. (Handschrift - pastorij).
29. S. Huys, Geschiedenis van Geluwe. Tielt, 1977, 56. 74-75.
Rubbrecht, Rousbrugghe - Haringe.
30. Eenige wetenswaardigheden.
Wij danken pastoor Goethals die ons zo bereidwillig dit Liber Memorialis liet inzien.